

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ ПО В АМЕРИКАНСЬКОМУ ГУМОРИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Стаття фокусує свою увагу на такому лінгвостилістичному явищі американського гумористичного дискурсу, як закон По. Проведене дослідження виявляє, що такі стилістичні принципи, як 'принцип надмірності' та 'принцип конвергенції', є головними складовими цього закону, що відображає тенденцію американських авторів до застосування гіперболізованої та чітко окресленої іронії, пародії та сатири в американському гумористичному дискурсі. Кодифікація назв американських засобів комічного та лінгвістичних явищ, пов'язаних із американським гумористичним дискурсом, є об'єктивним цікавим лінгвостилістичним процесом американського комунікативного простору.

Ключові слова: американський гумористичний дискурс, каламбур, паранпросдокіан, антитеза, асоціативний механізм, оксюморон тощо.

Статья фокусирует своё внимание на таком лингвостилистическом явлении американского юмористического дискурса, как закон По. Проведённое исследование выявляет, что такие стилистические принципы, как 'принцип избыточности' и 'принцип конвергенции', являются главными составляющими этого закона, который отражает тенденцию американских авторов к использованию гиперболизированной и чётко обозначенной иронии, пародии и сатиры в американском юмористическом дискурсе. Кодификация названий средств комического и лингвистических явлений, связанных с американским юмористическим дискурсом, является объективным и интересным лингвостилистическим процессом американского коммуникативного пространства.

Ключевые слова: американский юмористический дискурс, каламбур, паранпросдокиан, антитеза, ассоциативный механизм, оксюморон и т.д.

The article is focused on a certain linguo-stylistic phenomenon of the American humoristic discourse known as Poe's Law. As it has been revealed by the conducted research, the main constituents of Poe's Law are 'the principle of abundance' and 'the principle of convergence', which fact corresponds to the American authors' tendency of employing in American comic discourse hyperbolized and

strictly outlined irony, parody and satire. The codification of the American comic means names and linguistic phenomena connected with American humoristic discourse proves to be a non-biased interesting linguo-stylistic process in American comic space.

Key words: *American humoristic discourse, pun, paraprosookian, antithesis, associative mechanism, oxymoron.*

Актуальністю статті постає необхідність ідентифікації засобів ефективності сучасного американського гумору. **Об'єктом** дослідження виступає сучасний американський гумористичний дискурс. Матеріалом для аналізу слугували фрагменти гумористичного дискурсу з декількох публіцистичних творів та кінокомедій США. **Предметом** дослідження є американський закон По та його реалізація в гумористичному дискурсі США. **Мета** статті — виявлення та загальна характеристика ряду стилістичних засобів, що призводять до комічного ефекту і що відображають принципи ефективності американського дискурсу комічного. **Постановка загальної проблеми та її зв'язок з науковими завданнями.** Аналіз сучасного американського гумористичного дискурсу та комплексу проблем, пов'язаних з ним. **Постановка завдання.** Ідентифікація принципів реалізації американського закону По, що залучаються при переключенні серйозної тональності на комічну. **Аналіз останніх досліджень і публікацій** базується на роботах В. І. Карасика [1, с. 10–120], В. О. Самохіної [2, с. 7–220], В. Я. Проппа [3, с. 15–155], М. Л. Макарова [4, с. 15–155], М. М. Бахтіна [5, с. 20–125], які найбільш ґрунтовно дослідили проблеми дискурс-аналізу в цілому та гумористичного дискурсу зокрема. **Наукові результати.** У статті дається визначення закону По та принципів його реалізації в американському гумористичному дискурсі, проведено уточнення понять теоретичного аналізу дискурсу комічного.

Приймаючи до уваги роботи В. І. Карасика та В. О. Самохіної, що ґрунтовно проаналізували гумористичний дискурс, ми вважаємо, що гумористичний дискурс — це комунікативне послання, що характеризується головним чином завдяки домінуючим інтенціям веселої гри, профанації та сміху доброзичливо-насмішкуватого та поблажливо-розважального плану; легкістю, влучністю та гостротою гумористичного слова, співвіднесеністю із реальними ситуаціями, непередбачуваністю сюжету, оптимізмом та образністю. На відміну від гумористичного тексту, який розглядається як статичний результат мовленнєвої діяльності, гумористичний дискурс включає динамічний процес, ситуацію (фрагмент об'єктивної реальності, на фоні

якого відбувається вербальний акт комунікації), а також результат мовленнєвої діяльності [6, с. 199–200].

Аналіз американського гумористичного дискурсу приводить до думки про те, що ефективність цього різновиду дискурсу, щонайменше, частково спричинюється схильністю американських авторів гумористичних та сатиричних творів до гіперболізованої, інколи гротескно-гіперболізованої сатири, іронії, пародії, що пояснюється американським законом По (Poe's Law), який у 2005 році сформував американський публіцист Натан По, диспутуючи з релігійними фундаменталістами США: *"Without a winking smiley or other blatant display of humor, it is utterly impossible to parody a Creationist in such a way that someone won't mistake it for the genuine article"* [7, с. 1].

Прецедентною в американському комунікативному середовищі стала цитата техаського співака й композитора Рея В. Хуббарта, яка влучно представила закон По в ще більш стислому та зрозумілому для пересічного американця вигляді: *"The problem with irony and satire is the dumb... [dupes]...don't get it"* [8, с. 1–2]. Вочевидь, у різноманітному, з етнічної точки зору, американському комунікативному середовищі помічається далеко не кожний прояв сатири, пародії й іронії (згадаймо 'повітряні лапки', американський жест, що підкреслює наявність іронії).

Головна ідея закону По, на нашу думку, звучить таким чином: "Для того щоб пародія (так само, як сатира й іронія) була поміченою пересічними американцями (адресатами дискурсу комічного), вона має бути чітко й контрастно окресленою, експресивною, перебільшеною та гіперболізованою".

У лінгвостилістичному плані закон По, вочевидь, характеризується такими типами акцентування уваги адресатів на певних фрагментах дискурсу комічного, як 'принцип надмірності' та 'принцип конвергенції'. Як стверджує І. В. Арнольд, конвергенція є сходженням в одному місці пучка стилістичних прийомів, що приймають участь в єдиній стилістичній функції [9, с. 102]. Тим самим комплексне застосування ряду стилістичних прийомів, що призводять до комічного ефекту, посилюють цей ефект і роблять його більш чітко окресленим. Щодо надмірності, то вона проявляється у тому, що повідомлення передається більшою кількістю знаків ніж це необхідно при відсутності перешкод, а у художньому тексті присутня додаткова надмірність, що посилює експресивно-емоційний та естетичний вплив [1, с.102]. Очевидно, що експресивно-емоційна складова надмірності у певному

фрагменті гумористичного, іронічного чи сатиричного дискурсу теж сприяє посиленню комічного ефекту.

Наведемо приклад комунікативного обміну із науково фантастичної кінокомедії “Ghostbusters” (1984) режисера Айвата Райтмана. Три доктори наук, що виконують обов’язки мисливців за привидами, та їх помічник спілкуються з мером Нью-Йорка і малюють ‘жахливе майбутнє’ для фінансового центру США: *“Dr. Peter Venkman: This city is headed for a disaster of biblical proportions. Mayor: What do you mean, “biblical”? Dr Ray Stantz: What he means is Old Testament, Mr. Mayor, real wrath of God type stuff. Dr. Peter Venkman: Exactly. Dr Ray Stantz: Fire and brimstone coming down from the skies! Rivers and seas boiling! Dr. Egon Spengler: Forty years of darkness! Earthquakes, volcanoes... Winston Zeddemore: The dead rising from the grave! Dr. Peter Venkman: Human sacrifice, dogs and cats living together... mass hysteria!!!”* [10]. Цей фрагмент дискурсу комічного, на нашу думку, показово ілюструє застосування американського закону По та принципів ‘надмірності’ й ‘конвергенції’. Нагнітання емоційної напруги через стилістичну фігуру градація із використанням експресивних лексичних одиниць та посиленням гучності й емоційності комунікативного обміну, що відображається через знаки оклику (*Fire and brimstone coming down from the skies! Rivers and seas boiling! The dead rising from the grave! Human sacrifice, dogs and cats living together... mass hysteria!*), свідчить про дотримання ‘принципу надмірності’. А ‘принцип конвергенції’ проявляється у комбінованому застосуванні релігійної лексики із Старого заповіту та грубої лексики, що є проявом стилістичної фігури бафос, у використанні гіперболізації (“Вогонь та сірка спускаються з небес! Річки та моря киплять!”), стилістичної фігури парaproсдокіан, коли несподівано вставляється комічне пророцтво від доктора Петера Венкмана (“Людські жертви. Коти та собаки живуть разом... Масова істерія!”), яке семантично та стилістично виділяється із загального ряду жаклих пророцтв.

Висновки. На початку третього тисячоліття поширився процес номінації та кодифікації термінології, що стосується американського дискурсу комічного. Один із термінів, а саме закон По, незважаючи на своє публіцистичне, а не наукове походження, отримав термінологічне оформлення в кінематографічній термінології США. У лінгвостилістичному плані закон По впроваджується такими типами акцентування уваги адресатів на певних фрагментах гумористичного дискурсу, як ‘принцип надмірності’ та ‘принцип конвергенції’. Ко-

дифікація назв американських засобів комічного та лінгвістичних явищ, пов'язаних з гумористичним дискурсом, є об'єктивним та цікавим лінгвостилістичним процесом американського комунікативного простору. Перспективами аналізу є подальше виявлення, класифікація та аналіз суто американських лінгвостилістичних засобів створення комічного ефекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Карасик В. И. Язык социального статуса / В. И. Карасик. — М.: Гносиз, 2002. — 389 с.
2. Самохина В. А. Современная англоязычная шутка: Монография / Виктория Афанасьевна Самохина. — Харьков: Харьковский национальный университет имени В. И. Каразина, 2008. — 355 с.
3. Пропп В. Я. Проблемы комизма и смеха. Ритуальный смех в фольклоре (по поводу сказки о Несмеяне) / Владимир Яковлевич Пропп. — М.: Лабиринт, 1999. — 288 с.
4. Макаров М. Л. Основы теории дискурса / Михаил Львович Макаров. — М.: ИТДГК Гносиз, 2003. — 280 с.
5. Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса / Михаил Михайлович Бахтин. — М.: Мысль, 1979. — 280 с.
6. Харченко О. В. Американський дискурс комічного (на матеріалі комедійних фільмів, художніх та публіцистичних творів ХХ й ХХІ сторіч): Монографія// Олег Валентинович Харченко. — Київ: Сталь, 2010. — С.355.
7. Peckham Aaron. Urban Dictionary. [Electronic resource]/ Aaron Peckham. — 2009. — Режим доступу: <http://www.urbandictionary.com/define.php?term> (12.11.09). — Urban Dictionary.
8. Hubbard W. Ray. Media Info: Bio, Discography, and Critics' Articles. [Electronic resource]/ Ray W. Hubbard. — 2011. — Режим доступу: <http://raywylie.com/media/2011/3/8/media-info-bio-discography-and-critics-articles.html>(10.10.2010). — Media Info: Bio, Discography, and Critics Articles'.
9. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов / Ирина Владимирована Арнольд. — М.: Флинта: Наука, 2009. — 384 с.
10. Reitman Ivan. Ghostbusters. [Electronic resource]: science fiction comedy film / Ivan Reitman -105Mn -Columbia Pictures.1984. — Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=cuRqR56aCKc> (20.10.2011) — Ghostbusters.

Стаття надійшла до редакції 17.09.13